

ENERGIAÜGYI MINISZTERIUM

LIFE Információs Nap
2023. június 7.

Az Európai Unió
társfinanszírozásával

LIFE- Éghajlatváltozás mérséklése és alkalmazkodás alprogram bemutatása

Kőbányai Dénes
klímapolitikai referens, Klímapolitikai Főosztály

- Általános információk – hagyományos projektek
- Beavatkozási területek 2023
- Projekttypusok
- Költségvetés és pénzügyi kérdések 2023
- Pályázati tudnivalók, értékelési szempontrendszer
- Hasznos linkek, elérhetőségek

Három kiemelt terület:

- **CCM - éghajlatváltozás mérséklése** (*Climate Change Mitigation*):
A LIFE CCM projektek hozzájárulnak az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdasághoz vezető átmenethez, valamint az egyéb, uniós üvegházgáz kibocsátás-csökkentési célkitűzésekhez, illetve a tagállami szintű energia-és klímatervek megvalósításához.
- **CCA - éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás** (*Climate Change Adaptation*):
A LIFE CCA projektek hozzájárulnak az éghajlatváltozás káros hatásaihoz történő hatékonyabb alkalmazkodáshoz. Ezen projektek felismerik, hogy számos gazdasági ágazat és terület– pl. mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, turizmus, halászat, egészségügy, energia- és vízszolgáltatók, hegyvidéki és tengerparti területek, ökoszisztémák - közvetlenül függ az éghajlati viszonyoktól, és az ezekhez történő alkalmazkodás elengedhetetlen.
- **GIC - az éghajlat-politikai irányítás és tájékoztatás** (*Climate Governance and Information*): Az *irányítási projektek* célja a jobb éghajlat-politikai irányítás elérése, valamint az éghajlatpolitika beépítése az egyéb szakpolitikákba, míg a *tájékoztatási projektek* célja az éghajlati kérdésekkel kapcsolatos tudás és információ terjesztése a projektben megszólítani kívánt célcsoportok számára az érintett stakeholderek bevonásával.

Az éghajlatváltozás mérséklése (CCM)

- Lépések az **üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére** az EU Kibocsátás-kereskedelmi Rendszerébe nem tartozó ágazatokban, különösen a **fluortartalmú üvegházhatású gázok és az ózonréteget károsító anyagok használatának csökkentését** illetően
- Olyan intézkedések, amelyek hozzájárulnak a Kibocsátás-kereskedelmi Rendszer működéséhez, és hatást gyakorolnak az energia- és üvegházhatású gáz-intenzív ipari termelésre
- A **megújuló energiaforrások** előállításának és felhasználásának növelése, valamint az **energiahatékonyság** fejlesztése (amennyiben a Tiszta Energia Átmenet Alprogram keretében kiírt projektek azt nem fedik le)
- A **szárazföldi és tengeri gazdálkodás gyakorlatainak fejlesztése**, amelyek hatással vannak a kibocsátásokra, a kibocsátások semlegesítésére, valamint a természetes szénelnyelők megőrzésére és fokozására

Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz (CCA)

- Az alkalmazkodással kapcsolatos szakpolitikák kidolgozása, **alkalmazkodási stratégiák és tervek** előkészítése
- **Korszerű eszközök és megoldások** az alkalmazkodáshoz.
- **Természet alapú megoldások** (Nature based solutions) a földek, partok és tengeri területek kezelésében
- A **városok és régiók alkalmazkodása** az éghajlatváltozáshoz
- Az **infrastruktúra és az épületek ellenálló képességének** növelése
- Alkalmazkodási megoldások **föld- és erdőgazdálkodók** részére
- **Vízgazdálkodás**
- Felkészülés a **szélsőséges időjárási eseményekre**
- Pénzügyi eszközök, innovatív megoldások, és a köz- és magánszféra közötti együttműködés a biztosítási ügyek és adatvesztési esetek terén

Éghajlat-politikai irányítás és tájékoztatás (GIC)

- Olyan kezdeményezések, amelyek hozzájárulnak az Európai Éghajlati Paktum célkitűzéseihöz
- A **hétköznapi szokások megváltoztatásának ösztönzése** a kibocsátás-csökkentés, az erőforrások hatékony felhasználása és az energiahatékonyság növelése érdekében.
- **Tudatosságnövelés támogatása** az alkalmazkodás és a kibocsátás-csökkentés céljából
- A Fenntartható Pénzügyi Akciók fejlesztéséhez és végrehajtásához kapcsolódó tevékenységek népszerűsítése
- Üvegházhatású gázok monitoringja és jelentése.
- A 2030-ig és 2050-ig szóló nemzeti éghajlat- és energiastratégiák továbbfejlesztése és megvalósítása
- A földhasználati szektor üvegházhatású gáz elszámolásának és kibocsátás csökkentésének növelése
- Az EU ETS működésének értékelése
- **Tudatosságnövelés** a fluortartalmú üvegházhatású gázokat kibocsátó berendezések végfelhasználói körében
- Az éghajlatpolitika nyomon követése és utólagos értékelése

Kísérleti projekt	Korábban még nem alkalmazott technikai újítást vagy módszert vizsgál és alkalmaz. (CCM és CCA kiemelt területek esetében alkalmazható).
Demonstrációs projektek	A projekt konkrét ökológiai-társadalmi-gazdasági összefüggéseiben új módszertant vagy megközelítéseket alkalmaz és vizsgál. (CCM és CCA kiemelt területek esetében alkalmazható).
Bevált gyakorlati projektek	Megfelelő, költséghatékony és korszerű technikákat, módszereket és megközelítéseket alkalmaz. (CCM és CCA kiemelt területek esetében alkalmazható).
Tájékoztató, tudatosságnövelő és terjesztési projektek	Információterjesztés és szemléletformálás támogatására irányuló projektek. (Csak GIC kiemelt terület esetében választható).

- A 2023-ra rendelkezésre álló támogatási keret **66,35 millió euró**. Ennek megoszlása kiemelt területek szerint:

LIFE CLIMA kiemelt terület	Támogatható projekt típus	Rendelkezésre álló forrás	Átlagos projekt költségvetés	Becsült támogatandó projektszám
Az éghajlatváltozás mérséklése (CCM)	kísérleti, demonstrációs, bevált gyakorlati projektek	30 millió euró	1-5 millió euró	14 projekt
Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz (CCA)	kísérleti, demonstrációs, bevált gyakorlati projektek	30 millió euró	1-5 millió euró	14 projekt
Éghajlat-politikai irányítás és tájékoztatás (GIC)	tájékoztató és tudatosságnövelő, illetve stratégiai projektek	6,35 millió euró	0,7-2 millió euró	5 projekt

Projektek **átlagos időtartama: 2-5 év** (maximum 10 év, a megcélzott éghajlati hatás jelentőségével összhangban).

Finanszírozás:

- **EU társfinanszírozás: maximum 60 %**
- **Önerő:** minimum 40% (lehet: saját forrás, befektetők, pénzügyi eszközök, nemzeti támogatás; **nem lehet: más uniós forrás**)
  - Önerő állami támogatása: ~ további maximum 20% (önerő fele), **az éves költségvetési keret és a nyertes pályázatok számának függvényében – meghirdetés a közeljövőben várható**

Egy kiemelt terület választható: a projektcéloknak és projektakcióknak elsődlegesen ezen kiemelt terület célkitűzéseit kell szolgálniuk, ugyanakkor a pályázat „**Szinergiák**” részének keretében kifejthetők az egyéb kiemelt területeken megvalósuló előnyök.

Hatás – 1,5-szeres szorzó!

Bónuszpont kapható például:

- **transznacionális partnerség**
- **más alprogrammal való kiemelkedő szinergia;**
- **más, EU által finanszírozott projekt eredményeire való „építkezés”**

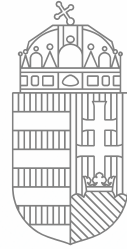
Értékelési szempont	Min. kötelező pontszám	Max. pontszám	Súlyozás
Relevancia	10	20	1
Hatás	10	20	1,5
Minőség	10	20	1
Erőforrási szempont	10	20	1
Összes súlyozott pontszám	55	90	N/A
Bónuszpont 1	N/A	2	1
Bónuszpont 2	N/A	2	1
Bónuszpont 3	N/A	2	1
Bónuszpont 4	N/A	2	1
Bónuszpont 5	N/A	2	1
Osszes súlyozott pontszám bónuszpontokkal	55	100	N/A

Felhívás publikálása	2023. április 18.
Pályázatok benyújtási határideje	2023. szeptember 21. – 17.00 CET
Eredmények kihirdetése	2024. február
Támogatói Okirat aláírása	2024. május-június

- LIFE Website https://cinea.ec.europa.eu/life_en – LIFE projekt adatbázis
- LIFE rendelet és többéves munkaprogram:
  - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021R0783&from=EN>
  - https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/life/wp-call/2021-2024/wp_life-2021-2024_en.pdf
- Pályázati felhívás (Funding & Tender opportunities portal)
  - LIFE-2023-SAP-CLIMA: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/life/wp-call/2021-2024/call-fiche_life-2023-sap-clima_en.pdf
- Gyakran ismételt kérdések 2023: https://cinea.ec.europa.eu/system/files/2023-05/FAQs_LIFE-2023-Calls.pdf

- LIFE CLIMA nemzeti kapcsolattartó: **Kőbányai Dénes**
- lifecclimate@em.gov.hu; denes.kobanyai@em.gov.hu
- Tel.: +36301087756; +36 1 7957216

ENERGIAÜGYI MINISZTERIUM

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!